

Širenje rasprostranjenosti šum. štetnika borovog četnjaka (*Thaumtopoea pityocampa*) u kontinentalnim urbanim područjima zbog utjecaja klimatskih promjena: mapiranje rizika sustav ranog upozoravanja

Projekt se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj, program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.

**Sufinancira
Europska unija**

Početak projekta: 1. 1. 2026.

Završetak projekta: 31. 12. 2028.

Email: borov.cetnjak@sumins.hr

Sažetak projekta:

Urbana područja sve više postaju žarišta zaraze borovim četnjakom kako vrsta širi svoj areal. Zbog širenja u urbana područja, borov četnjak prelazi iz šumskog štetnika u veliki javno zdravstveni problem. Urbana područja imaju više temperature (efekt urbanog toplinskog otoka UHI) od šuma, što omogućava gusjenicama bolje preživljavanje i širenje. Kroz detaljno razumijevanje dinamike populacije borovog četnjaka u izmijenjenim klimatskim uvjetima, istraživanje teži pružiti znanstvene osnove za razvoj strategija upravljanja i mjera suzbijanja koje će minimizirati njegov negativni utjecaj na urbano zelenilo i ljudsko zdravlje.

Svrha ovog istraživanja je identificirati, mapirati i procijeniti rizik od daljnjeg širenja borovog četnjaka (*Thaumtopoea pityocampa*) u kontinentalnim urbanim područjima Hrvatske, s posebnim naglaskom na utjecaj klimatskih promjena, kao i razvoj učinkovitog sustava ranog upozoravanja te procjena ekonomskog i ekološkog štetnog utjecaja ovog štetnika.

Borov četnjak uzorkuje dvije različite vrste šteta – šumarske i ekonomske štete, kao i javnozdravstvene štete (dlačice s gusjenica izazivaju urtikarije i alergije kod ljudi i kućnih ljubimaca) stoga – zahtijeva multidisciplinarni pristup upravljanju, koji uključuje šumarske, javnozdravstvene i komunalno-urbanističke službe. Tijekom ovog projekta provest će se programi obuke i opremanja za osoblje odgovorno za terenske intervencije te će i stručnjaci u javnom zdravstvu biti educirani za prepoznavanje rizika od borovog četnjaka, uključujući opasnost od dlačica koje ostaju aktivne i u napuštenim gnijezdima. Javno zdravstvo će koristiti rezultate projekta i kontinuirano provoditi kampanje podizanja svijesti javnosti o rizicima borovog četnjaka.

Jedan od ciljeva projekta je uspostava sustava ranog upozoravanja u obliku lako dostupne aplikacije građana u kojima će građani moći dojavljivati pojavu borovog četnjaka, i aktualnih informacija o pojavi i opasnostima od borovog četnjaka usto će građani moći dobiti i povratne informacije na svoje upite vezano u točnost dojave lokaliteta pojave borovog četnjaka.